

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Ndc/9/2024
Identifikačné číslo spisu: 6118358646
Dátum vydania rozhodnutia: 26.03.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6118358646.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ľ. Č., narodeného X. T. XXXX, B., B. E. XXX/X, zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Briškovou Dominovou, Piešťany, Šafárikova 2, proti žalovanému U., A., I., o zaplatenie 42.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 14CoCsp/3/2024, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu j e d ô v o d n ý.

Na prejednanie sporu je príslušný Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd predložil spor vedený na tomto súde pod sp. zn. 14CoCsp/3/2024 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) z dôvodu jeho nesúhlasu s postúpením sporu Krajským súdom v Trnave podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), majúc za to, že funkčne príslušným na konanie o odvolaní je v danom prípade Krajský súd v Trnave. Senát Krajského súdu v Bratislave 14Co podal námietku predsedovi súdu, nakoľko z obsahu predkladacej správy Krajského súdu v Trnave vyplýva zámer postúpenia sporu na obchodnoprávny úsek Krajského súdu v Bratislave a podľa názoru tohto senátu mala byť predmetná vec zapísaná v oddelení „Cob“ a nie „CoCsp“. Predseda Krajského súdu v Bratislave zamietol túto námietku s odôvodnením, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku dospel k záveru, že vzťah žalobcu a žalovaného bol vzťahom spotrebiteľským, zápis do registra Cob na odvolacom súde preto nie je dôvodný. K dôvodom predloženého nesúhlasu Krajský súd v Bratislave ďalej uviedol, že v predmetnom spore bolo začaté odvolacie konanie dňa 14. júna 2022, teda ešte pred účinnosťou novely CSP uskutočnenou zákonom č. 150/2022 Z. z., pričom v zmysle prechodného ustanovenia § 471c CSP k úpravám účinným od 1. júna 2023 je na konanie a rozhodnutie o odvolaní žalovaného príslušný Krajský súd v Trnave. Podľa názoru Krajského súdu v Bratislave, zmena právnej úpravy nemá vplyv na už založenú funkčnú príslušnosť Krajského súdu v Trnave v prípade odvolacích konaní začatých pred účinnosťou novely CSP. Krajský súd v Bratislave taktiež poukázal na usmernenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky k príslušnosti krajských súdov a na zásadu trvania súdnej príslušnosti (§ 36 ods. 2 CSP).

2. Podľa § 36 ods. 1 a ods. 2 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.
3. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.
4. Podľa § 43 ods. 1 a 2 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.
5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 43 ods. 2 CSP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti prejednal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu je dôvodný.
6. Podľa § 34 ods. 1 CSP v znení účinnom od 01. júna 2023, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.
7. Podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP v znení účinnom od 01. júna 2023 na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave.
8. Podľa § 22 písm. g) CSP v znení účinnom od 01. júna 2023 na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave.
9. Pre posúdenie dôvodnosti nesúhlasu Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave bolo primárne potrebné ustáliť, či v danom prípade ide o obchodnoprávny spor v zmysle citovaného ustanovenia, ktorý ako pojem procesného práva nie je v predpisoch upravujúcich konanie pred súdmi v súkromnoprávných sporoch a iných súkromnoprávných veciach (CSP) definovaný a preto je potrebné pre jeho vymedzenie vychádzať z predpisov hmotného práva upravujúcich obchodnoprávne vzťahy a občianskoprávne vzťahy, teda zo zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „OBZ“) ako lex specialis a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) ako lex generalis.
10. Podľa § 261 ods. 1 OBZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.
11. Podľa § 262 ods. 1 a 2 OBZ strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom. Dohoda podľa odseku 1 vyžaduje písomnú formu.
12. Podľa § 52 ods. 1 a 2 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.
13. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná

v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 585 ods. 1 a 3 OZ dohodou o urovnaní môžu účastníci upraviť práva medzi nimi sporné alebo pochybné. Dohoda, ktorou majú byť medzi účastníkmi upravené všetky práva, sa netýka práv, na ktoré účastník nemohol pomýšľať. Doterajší záväzok je nahradený záväzkom, ktorý vyplýva z urovnania.

16. Predmetom sporu je zaplatenie 42.000 eur s príslušenstvom titulom zmluvnej pokuty dojednanej v rámci dohody o urovnaní z 2. septembra 2016, uzatvorenej medzi stranami sporu - fyzickými osobami, ktoré nepatria medzi subjekty uvedené v § 261 OBZ, keďže žalobca nie je podnikateľom. Pôvodný záväzok vyplývajúci zo zmluvy o dielo z 18. októbra 2010, ktorý bol dohodou o urovnaní nahradený novými právami a povinnosťami strán sporu, sa síce spravoval ustanoveniami Obchodného zákonníka, nie však vzhľadom na povahu subjektov, ale na základe písomnej dohody strán podľa § 262 ods. 1 OBZ. Žalobca síce v čase vzniku pôvodného záväzkového vzťahu mal status podnikateľa, predmetný záväzok sa ale netýkal jeho podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že zmluvu o dielo z 18. októbra 2010 treba považovať za tzv. fakultatívny obchod podľa § 262 ods. 1 OBZ, keď subjekty tohto záväzkového vzťahu (žalovaný v postavení podnikateľa a žalobca v postavení fyzickej osoby, ktorá nekonala v rámci svojej podnikateľskej činnosti) prejavili vôľu, aby sa ich záväzkový vzťah spravoval Obchodným zákonníkom.

17. V dôsledku zmeny právnej úpravy sa možnosť fakultatívnej voľby Obchodného zákonníka od 1. apríla 2015 značne obmedzila, nakoľko od účinnosti novely ustanovenia § 52 ods. 2 OZ je v zásade vylúčené, aby sa záväzkový vzťah, v ktorom vystupuje spotrebiteľ, spravoval výlučne Obchodným zákonníkom. Krajský súd v Trnave postúpil spor Krajskému súdu v Bratislave majúci za to, že dohodu o rozšírení pôsobnosti Obchodného zákonníka obsiahnutú v zmluve o dielo z 18. októbra 2010 je potrebné uplatniť aj na záväzkový vzťah založený dohodou o urovnaní z 02. septembra 2016 z dôvodu, že sa nejedná o generálne urovanie - pôvodný záväzok nebol dohodou o urovnaní v celom rozsahu nahradený, ale bol iba modifikovaný, preto právny režim pôvodného obchodnoprávneho vzťahu založeného zmluvou o dielo sa uzatvorením dohody o urovnaní nezmenil. Nemožno však opomenúť skutočnosť, že v danom prípade ide o záväzkový vzťah, ktorý možno subsumovať pod ustanovenie § 52 ods. 2 OZ, v znení účinnom od 01. apríla 2015, ktoré zaviedlo pravidlo tzv. obrátenej špeciality v spotrebiteľských veciach. V zmysle uvedeného sa na spotrebiteľské vzťahy, aj keby inak spadali do pôsobnosti Obchodného zákonníka, prednostne aplikujú pravidlá Občianskeho zákonníka, ktorý sa stal právnym predpisom *lex super specialis* v spotrebiteľských vzťahoch. S účinnosťou od 1. apríla 2015 sa tak ustanovenie § 262 OBZ v spotrebiteľských veciach stalo obsolétnym, keď bez ohľadu na prípadnú dohodu strán o voľbe OBZ sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ vždy prednostne aplikujú ustanovenia OZ. Na základe uvedeného je zrejmé, že predmetný spor nemožno považovať za obchodnoprávny, keď žalobca je v zmysle § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľom. Pre účely určenia funkčne príslušného súdu je preto irelevantné, či pôvodný obchodnoprávny záväzok zanikol, prípadne bol iba modifikovaný neskoršou dohodou o urovnaní, keď zmena právneho režimu záväzkového vzťahu nastala v dôsledku zmeny zákona, bez ohľadu na vôľu zainteresovaných strán. Keďže dohoda o urovnaní bola medzi stranami sporu uzatvorená dňa 2. septembra 2016, pričom žalobca pri jej uzatváraní a plnení nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, možno uzatvoriť, že uvedený záväzkový vzťah, v ktorom vystupuje spotrebiteľ, nemožno považovať za obchodnoprávny.

18. Najvyšší súd s ohľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že v predmetnej veci si žalobca v postavení spotrebiteľa neuplatňuje obchodnoprávny nárok, nejde teda o obchodnoprávny spor. Nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu sporu Krajským súdom v Trnave je preto dôvodný.

19. Podľa § 471c CSP (v znení účinnom od 01. júna 2023), konania začaté a právoplatne neskončené do

31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

20. S ohľadom na vyššie uvedené, ako aj na prechod výkonu súdnictva z Okresného súdu Piešťany na Okresný súd Trnava [§ 181 ods. 1 písm. g) zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 01. júna 2023], s poukazom tiež na skutočnosť, že odvolacím súdom je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii [§ 34 ods. 1 CSP v spojení s § 3 ods. 7 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 01. júna 2023], najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.